

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
XXII НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**

**Одеського державного
екологічного університету**

23 – 31 травня 2023 р.

**ОДЕСА
2023**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
XXII НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
Одеського державного екологічного університету
(23-31 травня 2023 р.)**

**ОДЕСА
Одеський державний екологічний університет
2023**

УДК 378.14
М34

М34 Матеріали ХХІІ наукової конференції молодих вчених Одеського державного екологічного університету – 2023, 23 – 31 травня. Одеса: ОДЕКУ. 2023. 335 с.

ISBN 978-966-186-249-3

В збірнику представлені матеріали ХХІІ наукової конференції молодих вчених ОДЕКУ, які висвітлюють основні напрями наукових досліджень. Матеріали підготовлені магістрами, аспірантами, здобувачами, співробітниками Одеського державного екологічного університету.

The proceedings of the 21st Scientific Conference for OSENU Young Scientists covering the main directions of the research are given in the collection. The proceedings are prepared by master and post-graduate students, applicants for a PhD degree and employees of Odessa State Environmental University.

ISBN 978-966-186-249-3

© Одеський державний
екологічний університет,
2023

Беспечний А.В. маг. гр. МНЗ-22Г (з/ф)

Науковий керівник: Гопцій М.В., канд. геогр. наук, ст. викладач

Кафедра гідрології суші

Одеський державний екологічний університет

ПРОСТОРОВИЙ РОЗПОДІЛ ВЕЛИЧИНИ СТОКУ РІЧОК В СУББАСЕЙНІ ЗАХІДНОГО БУГУ

Мета: дослідити просторовий розподіл величини річного стоку на річках суббасейну Західного Бугу та його внутрішньорічний розподіл.

Дослідження закономірностей коливань річного стоку у часі та по території дозволяють судити про можливість і доцільність використання водних ресурсів держави для забезпечення її потреб.

Річний стік є базовою характеристикою при розробці нових методів гідрологічних розрахунків. Насамперед для річного стоку розробляється більшість гідрологічних моделей, досліджуються питання циклічності коливань стоку річок, наслідки впливу антропогенних чинників, включаючи глобальне потепління, а вже потім відбувається перехід до визначення характеристик стоку у внутрішньорічні фази його формування (весняне водопілля, дощові паводки, зимова та літня або літньо-осіння межень).

Територія району басейну річки Вісла на території України розміщена в межах двох областей – Львівської та Волинської.

Площа району басейну річки Вісла в межах України становить 12892 км², що становить 2,13% території держави [1].

Відповідно до водогосподарського районування басейн річки Вісли (код А6.6) складається з двох суббасейнів [1]:

Суббасейн річки Західний Буг (код А6.6.1) є цілісним. В його межах виділяють дві водогосподарські ділянки:

водогосподарська ділянка – р. Західний Буг від витоків до державного кордону (код А6.6.1.01)

водогосподарська ділянка – р. Західний Буг від державного кордону з Республікою Польща до державного кордону з Республікою Білорусь (код А6.6.1.02)

Вісла — найбільша транскордонна річка басейну Балтійського моря. Утворюється від злиття Чорної і Білої Вісли, які беруть свій початок у Західних Бескидах (Республіка Польща). Річка впадає у Гданську затоку. Басейн Вісли – єдиний річковий басейн в Україні, який відноситься до Балтійського моря.

Довжина Вісли становить 1 047 км, в межах України Вісла не протікає. Площа водозбору – 194 424 км², на території України – 12 700 км². Річковий басейн р. Вісла покриває 2% території України [1].

Територія району басейну річки Вісла знаходиться у трьох фізико-географічних зонах з помірно-континентальним кліматом: зоні мішаних

лісів (Українське Полісся), лісостеповій зоні та у зоні висотної поясності Українських Карпат. За характером рельєфу територія належить до трьох підобластей Волино-Подільської височини: Волинської височини, Подільської височини, а також Малого Полісся. Подільська і Волинська височини – це піднесені хвилясто-горбисті рівнини, вкриті лесовими відкладами.

Річки району басейну Вісли за гідрологічним режимом поділяються на річки Передкарпатського гідрологічного району – суббасейн річки Сян (витоки річок Сян та Ріка) та Подільського гідрологічного району – суббасейни річок Західний Буг та Сян (річки басейнів Вишні, Шкло, В'яру, Завадівки).

У районі басейну річки Вісла, спостереження за гідрологічним режимом проводиться Львівським регіональним центром з гідрометеорології (на 10 гідрологічних постах 7-ми річок басейну) та Басейновим управлінням водних ресурсів річок Західного Бугу та Сяну (на 10 рівневих постах 8-ми річок басейну). Загалом спостереження здійснюють на 9 річках, що протікають територією району басейну річки Вісла [2].

Головною причиною коливань величин річного стоку є мінливість з року в рік кліматичних чинників, які пов'язані з особливостями циркуляції атмосфери.

Середній багаторічний модуль річного стоку в межах суббасейну Вісли змінюється від 2,76 л/(с·км²) р. Желдець – х.Лугове до 5,13 л/(с·км²) р. Рата – с. Волиця. Коефіцієнт варіації коливається від 0,31 до 0,56, а середнє співвідношення $C_s/C_v = 2,5$.

У Подільському гідрологічному районі [2] річки характеризуються переважанням весняного стоку – 43-42 %. Річковий стік літа становить 15-20 %, осені – 15-21 %, а зими – 22,2-29,8 %.

При цьому найбільший за водністю місяць березень, коли формується 17,4-24,6 % річного стоку і цей місяць є початком весняного водопілля. Лютий і квітень мають водність 12,3-14,7 %, а у інші місяці формується 3,5-6,8 %.

Отримані результати досліджень будуть у подальшому використані для аналізу можливого впливу змін клімату на величину стоку та його внутрішньорічний розподіл для річок суббасейну Вісли, а також для невивчених у гідрологічному відношенні річок досліджуваної території.

Список використаної літератури

1. Проєкт «ПЛАН УПРАВЛІННЯ РІЧКОВИМ БАСЕЙНОМ ВІСЛИ (2025-2030). Версія 1. Серпень 2022. 183 с.
2. Ресурси поверхневих вод СРСР. Том 6. Україна і Молдавія. Вип. 1. Західна Україна і Молдавія. Ленінград : Гідрометеоіздат, 1969. 824 с.